

JOVES, GÈNERE I VIOLÈNCIES FEM NOSTRA LA PREVENCIÓ

Formació per a professionals que treballen amb joves

Apropant-nos a les arrels de les violències de gènere

**GAP
WORK**
against gender-
related violence

JUST/2012/DAP/AG/3176

Amb el suport de:

Disseny i docència:

Coordinació:

CONCEPTES BÀSICS

- Sexe
- Gènere
- Sistema sexe-gènere, sistema de gènere o heteropatriarcal
- Estereotips de gènere
- Rols de gènere
- Socialització de gènere
- Norma heterosexual
- Model de l'amor romàntic
- Desigualtats de gènere
- Violències de gènere
- Interseccionalitat

DIFERENCIEM EL SEXE DEL GÈNERE

"No es neix dona, s'arriba a ser-ho"

El **sexe** correspon a un **fet biològic** determinat per unes característiques físiques (genitals) i fisiològiques (hormonals i cromosòmiques) que es basa en una diferenciació sexual de l'espècie humana. Els mascles i les femelles són **diferents**.

El **gènere** és una **construcció cultural** assignada a cada categoria sexual. Són les formes de fer, pensar i sentir que culturalment s'espera i s'ensenya a cada persona segons el seu sexe. Els homes i les dones estan en situació de **desigualtat**.

SISTEMA SEXE-GÈNERE

SISTEMA HETEROPATRIARCAL

És el sistema de **relacions socials asimètriques** que transforma la sexualitat biològica en una identitat i/o rol a la societat. També defineix quines són les normes de comportament, el que és normal i el que és patològic, i els càstigs socials per qui es surt de la norma.

En el sistema sexe-gènere les diferents formes de **violència** són essencials per a què funcioni, es reproduïxi i perduri en el temps.

Segons el sistema de gènere hi ha dos tipus de persona:

HOME

DONA

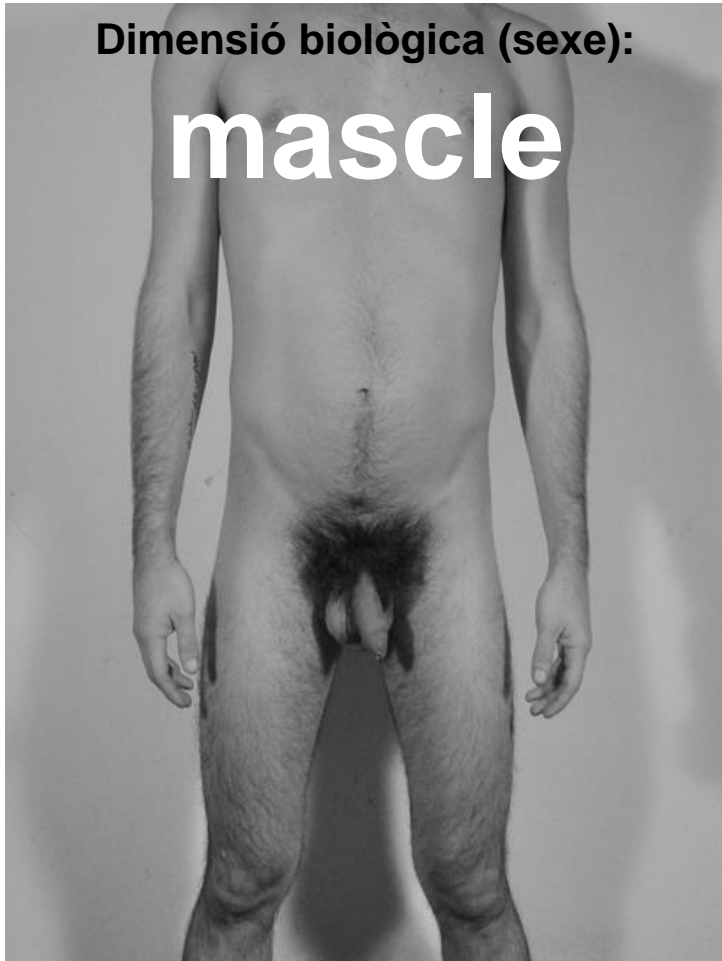

DOS TIPUS DE PERSONES

HOME

Dimensió biològica (sexe):

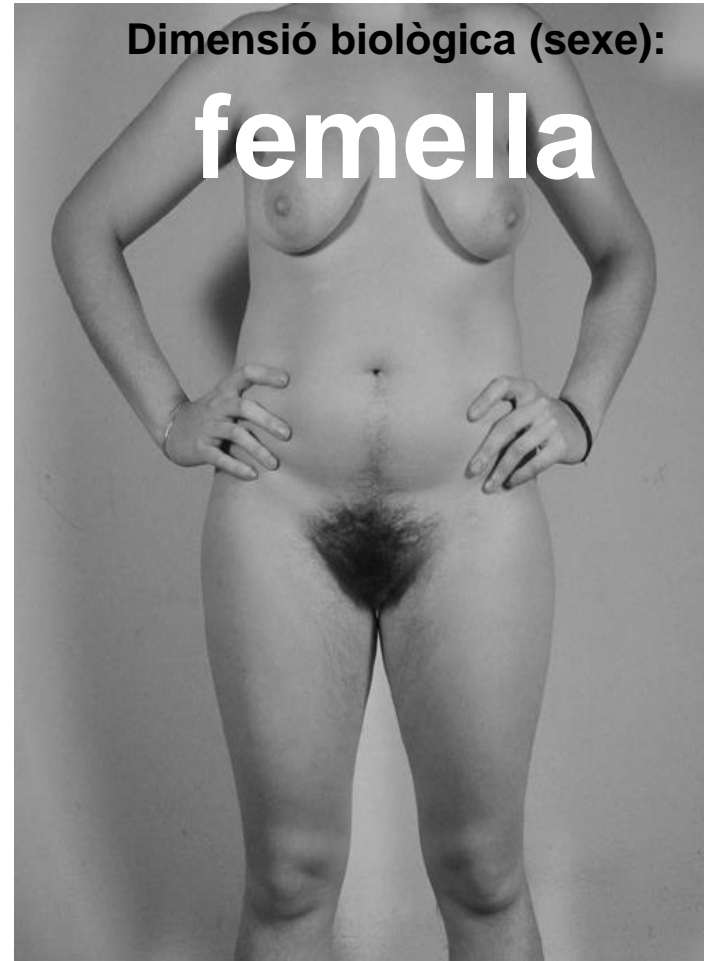
mascle

DONA

Dimensió biològica (sexe):

femella

DOS TIPUS DE PERSONES

HOME

Dimensió biològica (sexe):

mascle

Dimensió social (gènere):

Masculí

Desenvolupen el rol masculí basat en l'estereotip normatiu de masculinitat i que s'apren a través del procés de **socialització**

Segur Fort Racional Actiu

DONA

Dimensió biològica (sexe):

femella

Dimensió social (gènere):

Femení

Desenvolupen el rol femení basat en l'estereotip normatiu de feminitat i que s'apren a través del procés de **socialització**

Emocional Cuidadora Passiva
Dèbil

ESTEREOTIPS DE GÈNERE

Estereotip: idea o imatge acceptada per la majoria de la gent en un context determinat, que atribueix valors i conductes a les persones en funció de característiques comuns com l'ètnia, edat, nacionalitat o la preferència sexual.

Els estereotips de gènere es refereixen a models, valors, comportaments i actituds associades a homes i dones, sense tenir en compte la seva individualitat.

• **Les noies són** obedients, sensibles, fràgils, tendres, sentimentals, coquetes, xafarderes, etc.

• **Els nois són** agressius, competitius, valents, impulsius, obsessionats pel sexe, decidits, forts, passotes, no expressen emocions, etc.

ROLS DE GÈNERE

Tasques i funcions assignades depenent d'allò que en cada moment històric i en cada societat es considera **apropiat per a homes i dones.**

Per exemple, les dones s'encarreguen de les tasques domèstiques i de la cura de la família.

DOS TIPUS DE PERSONES

HOME

Dimensió biològica (sexe):

mascle

Dimensió social (gènere):

Masculí

Desenvolupen el rol masculí basat en l'estereotip normatiu de masculinitat i que s'apren a través del procés de **socialització**

Segur Fort Racional Actiu

Relació de poder

Norma heterosexual
I model d'Amor Romàntic

DONA

Dimensió biològica (sexe):

femella

Dimensió social (gènere):

Femení

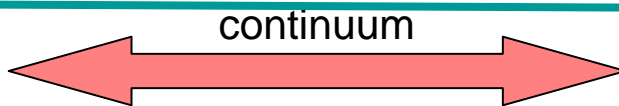
Desenvolupen el rol femení basat en l'estereotip normatiu de feminitat i que s'apren a través de procés de **socialització**

Emocional Cuidadora Passiva
Dèbil

Però hi ha esclotxes en aquest sistema

HOME

1,7% de naixements corresponen a persones intersexuals (Anne Fausto-Sterling)

DONA

Dimensió biològica (sexe):

mascle

Dimensió social (gènere):

Masculí

Desenvolupen el rol masculí basat en l'estereotip normatiu de masculinitat i que s'apren a través del procés de **socializació**

Segur Fort Racional Actiu

Relació de poder

Norma heterosexual

Dimensió biològica (sexe):

femella

Dimensió social (gènere):

Femení

Desenvolupen el rol femení basat en l'estereotip normatiu de feminitat i que s'apren a través del procés de **socializació**

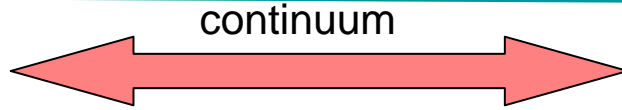
Emocional Cuidadora Passiva
Dèbil

Les esclertes d'aquest sistema

HOME

1,7% de naixements corresponen a persones intersexuals (Anne Fausto-Sterling)

DONA

Dimensió biològica (sexe):

mascle

Dimensió social (gènere):

Masculí

Desenvolupen el rol masculí basat en l'estereotip normatiu de masculinitat i que s'apren a través del procés de **socializació**

Segur Fort Racional Actiu

Relació de poder

Norma heterosexual

Existència de diverses preferències sexuals:
Lesbianes
Gais
Bisexuals

Dimensió biològica (sexe):

femella

Dimensió social (gènere):

Femení

Desenvolupen el rol femení basat en l'estereotip normatiu de feminitat i que s'apren a través del procés de **socializació**

Emocional Cuidadora Passiva
Dèbil

Les esclertes d'aquest sistema

HOME

1,7% de naixements corresponen a persones intersexuales (Anne Fausto-Sterling)

Dimensió biològica (sexe):

mascle

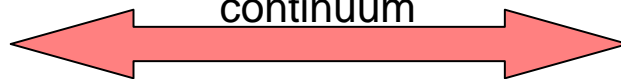
Dimensió social (gènere):

Masculí

Desenvolupen el rol masculí basat en l'estereotip normatiu de masculinitat i que s'apren a través del procés de **socialització**

Segur Fort Racional Actiu

continuum

DONA

Dimensió biològica (sexe):

femella

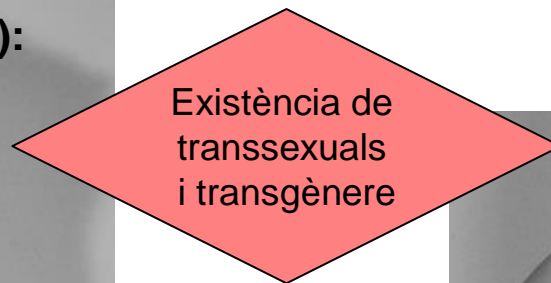
Dimensió social (gènere):

Femení

Desenvolupen el rol femení basat en l'estereotip normatiu de feminitat i que s'apren a través del procés de **socialització**

Emocional Cuidadora Passiva
Dèbil

Existència de transsexuals i transgènere

Relació de poder

Norma heterosexual

Existència de diverses preferències sexuals:
Lesbianes
Gais
Bisexuals

Les escales d'aquest sistema

HOME

1,7% de naixements corresponen a persones intersexuals

Dimensió biològica (sexe):

mascle

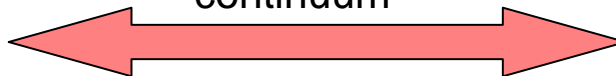
Dimensió social (gènere):

Masculí

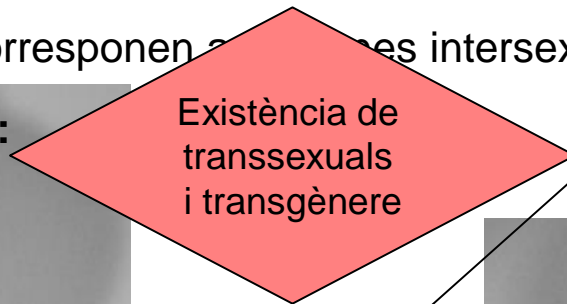
Desenvolupen el rol masculí basat en l'estereotip normatiu de masculinitat i que s'apren a través del procés de **socialització**

Segur Fort Racional Actiu

continuum

Existència de transsexuals i transgènere

DONA

Dimensió biològica (sexe):

femella

Dimensió social (gènere):

Femení

Desenvolupen el rol femení basat en l'estereotip normatiu de feminitat i que s'apren a través del procés de **socialització**

Emocional Cuidadora Passiva Dèbil

Relació de poder

Norma heterosexual

Existència de diverses preferències sexuals:
Lesbianes
Gais
Bisexuals

DESIGUALTATS DE GÈNERE

Les desigualtats de gènere són la **distribució** de rols i poders a la nostra societat que atorga un valor superior a un gènere (masculí) en vers l'altre (femení), establint una sèrie de **privilegis** i reconeixement social als homes per sobre de les dones. És la societat sencera qui sustenta aquest punt de partida desigual.

Alguns exemples:

- Feminització del treball de cura
- Divisió sexual del treball
- Ús legítim de la violència per part dels homes
- Por i inseguretats al carrer
- Incapacitació per a decidir sobre el propi cos
- Objectualització del cos de les dones i model de bellesa dominant

VIOLÈNCIES DE GÈNERE

Les **violències de gènere** tenen les seves arrels en el sistema heteropatriarcal i són les següents:

- Violència **vers les dones (en Catalunya violència masclista)**. Violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones.
  - Violència per **preferència sexual**: Dirigida a aquelles persones que no s'adeqüen a la norma heterosexual (lesbofòbia i homofòbia)
  - Violència per **diversitat de gènere**: Dirigida a aquelles persones que no s'adeqüen al gènere que se'ls assigna en néixer (transfòbia)
  - Violència cap a **qualsevol persona** que no s'adequa a les normes de gènere. El gènere és, en sí mateix, una violència.
- Les violències de gènere mai són fets aïllats i privats
  - Invisibilitat de múltiples manifestacions de la violència (el gènere en si mateix, violència institucional, estructural, abús sexual, violacions, entre d'altres.)

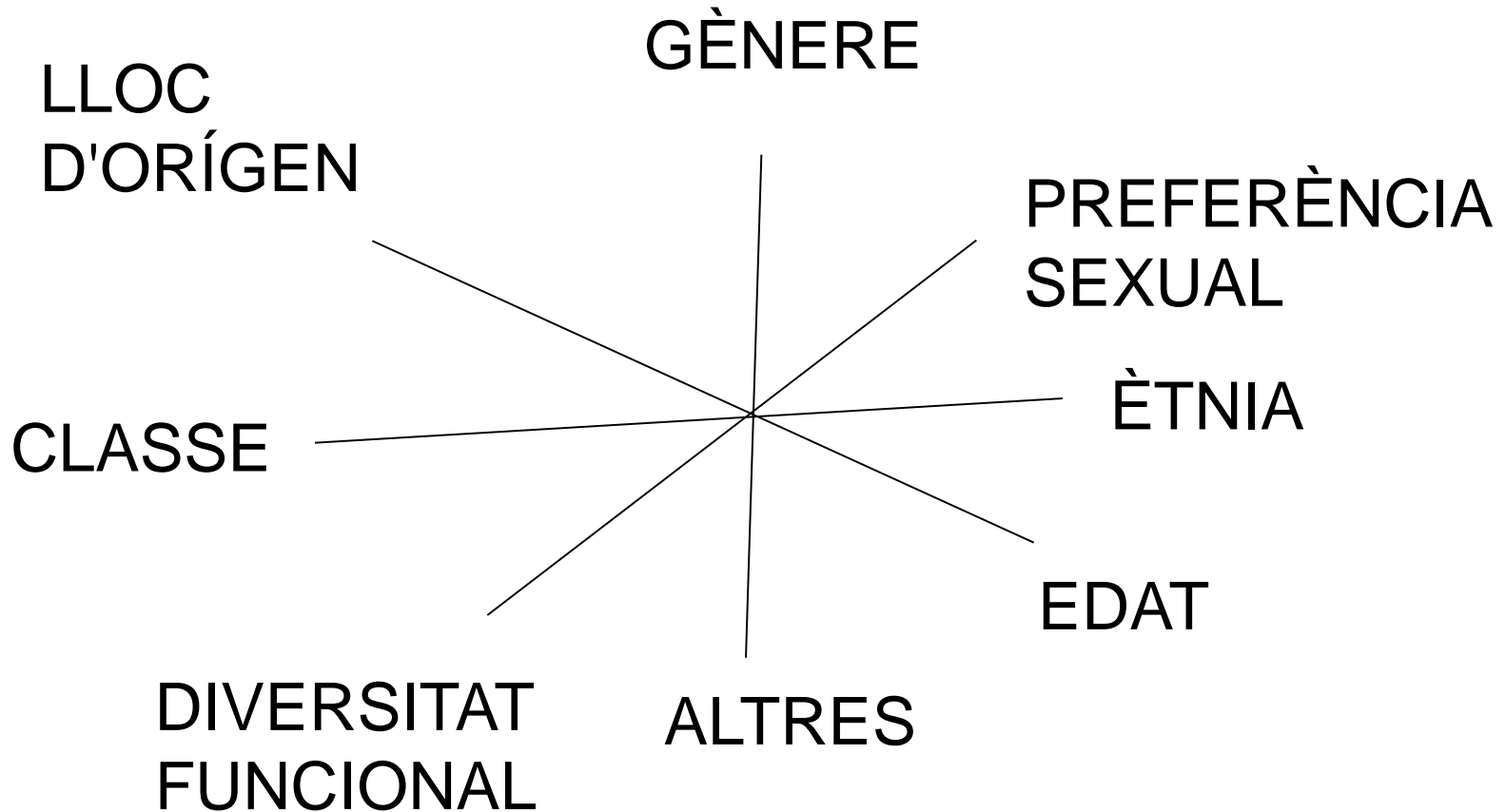
INTERSECCIONALITAT

És una eina analítica per a estudiar, entendre i respondre a les maneres amb les quals **el gènere es creua** amb altres identitats i com aquests creuaments contribueixen a **experiències úniques** d'opressió i privilegi.

Les violències de gènere afecten de manera **diferent** a les persones segons altres variables (edat, preferència sexual, diversitat funcional, origen, ètnia, classe...)

Els i les professionals tenim el **repte** d'aplicar aquesta perspectiva en la **nostra pràctica quotidiana** amb la diversitat de joves

INTERSECCIONALITAT

Gràcies a tots i totes!

Més informació al moodle:

<http://moodle.urv.net/moodle/>

Contacte:

gap_sp@urv.cat

Improving Gender-Related Violence
Intervention and Referral Through
'Youth Practitioner' Training